

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

16 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Mardari Dumitru și Ghervas Maria,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Rohac Ion în numele părții vătămate Kalinovskaia Inna, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

*Proțiuc Alexandr Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din Xxxxx, Xxxxx, Xxxxx, domiciliat în
mun. Xxxxx, str. Xxxxx.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 15.06.2018 până la 21.12.2018;

Instanța de apel de la 21.11.2018 până la 17.04.2019;

Instanța de recurs de la 15.07.2019 până la 16.12.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 21 decembrie 2017, Proțiuc Alexandr a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul alin. (2) și (4) al art. 84 Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin cumularea pedepselor s-a stabilit prin sentința respectivă și prin sentința Judecătorei Bălți din 15.06.2016, lui Proțiuc Alexandr pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu privarea de dreptul a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

În temeiul alin. (3) al art. 72 Cod penal, pedeapsa închisorii stabilită conform prezentei sentințe de către Proțiuc Alexandr urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate lui Proțiuc Alexandr s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Solicitarea procurorului privind încasarea din contul lui Proțiu Alexandr în contul statului a cheltuielilor judiciare, s-a respins ca neîntemeiată.

Cauza s-a examinat în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Proțiu Alexandr, locuind împreună cu concubina sa Kalinovskaia Inna pe str. Xxxxx xxx din mun. Xxxxx, manifestând brutalitate ieșită din comun, vădită lipsă de stimă și respect față de ea, profitându-se de faptul că ultima este neputincioasă față de el fizic și psihologic, în permanență o înjosește, numind-o cu cuvinte necenzurate, prin iscarea de certuri neîntemeiate, aplicarea loviturilor, continua să-i cauzeze suferințe fizice și psihice, care au condus la umilire, frică, înjosire, incapacitate de apărare împotriva violenței, la sentimente de frustrare și alte consecințe cu caracter similar, manifestând lipsa totală de respect față de prevederile legale și valorile familiare, iar la data de 21.04.2017 la ora 23:00, aflându-se pe adresa menționată, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a inițiat o ceartă, apoi i-a aplicat lui Kalinovskaia Inna câteva lovituri cu pumnii în regiunea capului, și anume în tâmpile. Ulterior, la data de 22.04.2017, dimineața, în jurul orelor 08:00, după ce s-a trezit, Proțiu Alexandr i-a cerut concubinei sale să-i dea bani pentru procurarea băuturilor alcoolice. Când aceasta a refuzat, Proțiu Alexandr i-a aplicat câteva lovituri cu pumnii în regiunea feții, și anume în buza și obrazul stâng, cauzându-i lui Kalinovskaia Inna, conform raportului de expertiză judiciară nr. 178D din 29.05.2017, vătămări ușoare.

Acțiunile lui Proțiu Alexandr au fost calificate conform prevederilor art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în Procuratura mun. Bălți, Oxana Muntean, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Proțiu Alexandr să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, și să-i fie numită o pedeapsă, cu aplicarea art. 84 alin. (2); art. 85 alin. (1) Cod penal, sub formă de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. Executarea pedepsei urmează a fi dispusă în penitenciar de tip semiînchis. A aplica în privința inculpatului măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe un termen de 30 zile, luându-l pe inculpat sub strajă din sala de judecată. A încasa de la inculpat cheltuielile de judecată - efectuarea expertizei, în sumă de 640 lei.

3.1. În argumentarea cererii de apel, acuzatorul de stat a indicat că sentința emisă este apreciată ca una ilegală și pasibilă casării.

Pedeapsa aplicată inculpatului nu-și va atinge scopul, iar instanța de judecată neîntemeiat a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare, cu aplicarea art. 90 CP,

aceasta fiind o pedeapsă prea blândă în raport cu infracțiunea săvârșită și personalitatea inculpatului și anume că inculpatul anterior a fost condamnat pentru infracțiune analogică în anul 2016, fiindu-i aplicată o pedeapsă nonprivativă de libertate, însă concluziile de rigoare nu le-a făcut, continuându-și activitatea infracțională, comițând o infracțiune tot contra familiei. Acest fapt s-a apreciat ca fiind o pedeapsă vădit neproporțională celor comise de către inculpat și urmările produse, cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 CP, din care rezultă, că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a Codului Penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului Penal, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa își va atinge scopul doar prin aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai severe sub formă de închisoare.

De asemenea, la emiterea sentinței instanța de judecată a aplicat eronat prevederile art. 84 alin. (2) și alin. (4) Cod penal.

În cadrul efectuării urmăririi penale pe caz, s-a constatat că pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară au fost suportate cheltuieli în sumă de 640 lei.

Astfel, apelantul a menționat că cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Proțiu Alexandr urmează a fi încasate din contul acestuia, însă instanța de judecată neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor de judecată, ignorând solicitarea acuzatorului de stat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 aprilie 2019, apelul declarat de către procuror a fost admis, sentința casată parțial, în latura pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o hotărâre nouă în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Proțiu Alexandr Mihail recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penal, i s-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani.

În baza art. 84 alin. (2) și art. 85 alin. (1) Cod penal prin cumul parțial al pedepselor aplicate și cumularea sentințelor, lui Proțiu Alexandr Mihail i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

În temeiul art. 72 alin. (3) Cod penal pedeapsa aplicată s-a dispus a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a reținut că, judecând cauza penală, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în faptele incriminate și făcând o încadrare juridică justă a acțiunilor lui Proțiu Alexandr în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, totodată corect a apreciat măsura de pedeapsă aplicată inculpatului sub formă de închisoare.

Necătând la faptul, că instanța de fond corect a calificat acțiunile inculpatului, sentința în cauză a fost casată în latura pedepsei.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

La acest capitol, instanța de apel a menționat, că suspendarea executării pedepsei sub formă de închisoare stabilite lui Proțiu Alexandr, nu poate fi susținută de instanța de apel, deoarece această suspendare contravine criteriilor de individualizare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal.

Instanța de fond în sentința adoptată a stabilit, că infracțiunea comisă de Proțiu Alexandr face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave.

Circumstanțe atenuante s-a stabilit căința sinceră. Circumstanțe agravante s-a stabilit starea de ebrietate alcoolică. Ca urma acestor circumstanțe instanța a ajuns la concluzia de a aplica în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal.

Instanța de apel nu a putut susține această poziție aleasă de prima instanță, deoarece inculpatul anterior a fost condamnat pentru infracțiune analogică în anul 2016, fiindu-i aplicată o pedeapsă nonprivativă de libertate, însă concluziile de rigoare nu le-a făcut, continuându-și activitatea infracțională, comițând din nou o infracțiune intenționată contra familiei.

Instanța de apel a reiterat că reieșind din circumstanțele cazului și ținând cont de scopul pedepsei penale, reeducarea și corectarea inculpatului este posibilă doar prin executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare.

Instanța de apel a remarcat faptul că, prezenta cauză a fost examinată în procedură simplificată, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Proțiu Alexandr beneficiind de o reducere cu 1/3 din termenul de pedeapsă.

Instanța de apel a considerat că inculpatul nu a conștientizat pericolul acțiunilor sale infracționale, iar căința inculpatului poartă un caracter formal.

Referitor la termenul de pedeapsă aplicată lui Proțiu Alexandr, instanța a considerat-o una legală și întemeiată care urmează a fi păstrată.

Cu referire la solicitarea acuzatorului de stat solicitată în cererea de apel și susținută în ședința instanței de apel cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în valoare de 640 lei pentru efectuarea expertizei judiciare de încasat de la inculpatul Proțiu Alexandr în beneficiul statului, instanța de apel a respins-o ca neîntemeiată.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Rohac Ion în numele părții vătămate care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 2), 4), 6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Proțiu Al.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că, acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de către titularii acestuia.

În conformitate cu dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că, recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul invocă temeiuri pentru recurs stipulate art.427 alin.(1) pct. 2), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. art. 30, 31 și 33 Cod de procedură penală și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Recurentul nu a indicat contrar cărei legi a fost compusă instanța sau care prevederi au fost încălcate la compunerea sau schimbarea instanței, ori incompatibilitatea judecătorului și în care normă urmau a fi încadrate acțiunile

inculpatului. Poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul recurentului prin constatări subiective constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

În acest context, Colegiul penal ține să menționeze că, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

La fel, Colegiul penal reține că recurentul își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel sub aspectul temeiului prevăzut la pct. 4) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căroră judecata avut loc fără participarea procurorului și a inculpatului, și anume ședința de judecată din 15 mai 2019 a avut loc în lipsa procurorului și a inculpatului.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

Or, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 17 aprilie 2019, dispozitivul deciziei a fost pronunțat în prezența procurorului, inculpatului și avocatului acestuia, Rohac Ion, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate pentru data de 15 mai 2019 (f.d. 185-186, vol. I)

La 15 mai 2019, a fost pronunțată hotărârea motivată în prezența procurorului, avocatului inculpatului, Rohac Ion și a părții vătămate, fapt confirmat de procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 194, vol. I).

Astfel, Colegiul reiterează că, pronunțarea deciziei motivate, la data de 15 mai 2019, a avut loc în prezența procurorului, iar inculpatul fiind înștiințat despre data pronunțării deciziei motivate, din motive necunoscute instanței de judecată, nu s-a prezentat.

Referitor la temeiul invocat de apărător în fața instanței de recurs, prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că, această normă procesuală, de fapt, stipulează 5 cazuri de casare, după cum urmează:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;
- dispozitivul hotărârii este expus neclar;
- instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Însă, reieșind din conținutul recursului declarat nu se atestă și nici nu se întrevăde o careva argumentare sub aspectul prezenței vreunui temei pentru recurs

din cele prevăzute la norma procesuală enunțată mai sus. Respectiv, invocarea normei menționate ca temei pentru recurs, Colegiul penal o apreciază ca fiind una formală și nemotivată, ceea ce este inadmisibil la declararea recursului ordinar.

Cu toate că, autorul recursului nu a indicat și nu a motivat care din cazurile prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală a fost admis ca eroare de drept la judecarea cauzei în ordine de apel, analizând hotărârea contestată a instanței de apel, Colegiul consideră că, în prezenta speță instanța ierarhic inferioară și-a motivat decizia în concordanță cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel aceasta cuprinzând temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la admiterea apelului declarat de către procuror în prezenta cauză, fiind motivată just adoptarea unei asemenea soluții. Prin urmare, instanța de recurs conchide că, temeiul pentru recurs invocat de recurent și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmarea în prezenta speță.

Totodată, instanța de recurs atestă că prin criticile expuse în textul recursului, autorul semnalează și temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului nu și-a găsit confirmarea nici temeiul pentru recurs semnalat de către recurent și prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia, ținând cont și de dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Față de considerentele relatate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii, se impune respingerea acestuia, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Rohac Ion în numele părții vătămate Kalinovskaia Inna, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 aprilie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Profiuc Alexandr Xxxxx*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă,

Pronunțată integral la *17 ianuarie 2020*.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Mardari Dumitru

Ghervas Maria